

P.Z. br. 675

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-12/58
Urbroj: 50301-25/06-19-6

Zagreb, 5. rujna 2019.

Hs**NP*940-01/19-01/02*50-19-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 05-09-2019		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
940-01/19-01/02	65	
Službeni broj	Pril.	Vrij.
50-19-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o ispitivanju porijekla imovine i oduzimanju nezakonito stečene imovine (predlagatelj: Damjan Vucelić, zastupnik u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 940-01/19-01/02, urbroja: 65-19-03, od 11. srpnja 2019. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o ispitivanju porijekla imovine i oduzimanju nezakonito stečene imovine (predlagatelj: Damjan Vucelić, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o ispitivanju porijekla imovine i oduzimanju nezakonito stečene imovine (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Damjan Vucelić, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 10. srpnja 2019. godine, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se uvođenje posebnog poreznog upravnog postupka ispitivanja porijekla imovine i oduzimanja nezakonito stečene imovine. Obveznici takvog postupka bili bi primarno svi državni dužnosnici, suci koji nemaju status državnih dužnosnika, članovi uprava i nadzornih odbora u monističkom sustavu ustrojstva trgovačkih društava u kojima se Republika Hrvatska ili jedinica lokalne samouprave javlja kao većinski imatelj udjela te članovi upravnih vijeća, odnosno upravnih tijela svih pravnih osoba s javnim ovlastima. Podredno, obveznici ispitivanja porijekla imovine bile bi i povezane fizičke osobe (bračni i izvanbračni drugovi, formalni i s njima izjednačeni neformalni životni partneri istog spola, sestre i braća, svi potomci i posvojad i roditelji). Krug sekundarnih obveznika mogao bi biti proširen i na druge fizičke i pravne osobe ako nadležno tijelo koje vodi postupak ocijeni da postoji opravdana sumnja kako je pravnim poslovima imovina primarnih obveznika umanjena s ciljem prikrivanja stvarnog stanja imovinske mase primarnog obveznika. Postupak ispitivanja porijekla imovine po službenoj dužnosti pokretalo bi mjesno nadležno

Ministarstvo financija, Porezna uprava i na njega bi se primjenjivala supsidijarno pravila Općeg poreznog zakona i Zakona o općem upravnom postupku.

U uvodnom dijelu II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom, te posljedice koje će donošenjem zakona proisteći navedeno je da ne postoji vremensko ograničenje ispitivanja porijekla imovine, dok u samom tekstu Prijedloga zakona ne postoji odredba koja se odnosi na rokove i vremensko ograničenje ispitivanja porijekla imovine. Slijedom navedenoga, nije razvidno da li se vremensko ograničenje odnosi na pokretanje postupka ispitivanja porijekla imovine ili na samo trajanje postupka ispitivanja.

Sukladno članku 7. Prijedloga zakona postupak ispitivanja porijekla imovine nadležno porezno tijelo pokreće po službenoj dužnosti u trenutku imenovanja, odnosno izbora primarnog obveznika ispitivanja. Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da bi postupak ispitivanja porijekla imovine nadležno porezno tijelo trebalo moći pokrenuti uvijek kada su za to ispunjene pravne pretpostavke, a nikako isključivo u trenutku imenovanja, odnosno izbora primarnog obveznika postupka ispitivanja.

Prijedlogom zakona uređuje se materija koja se odnosi na provjeru imovine dužnosnika, a koju dužnosnici prijavljuju podnošenjem izvješća o imovinskom stanju Povjerenstvu za odlučivanje o sukobu interesa, a sukladno članku 8. Zakona o sprječavanju sukoba interesa (Narodne novine, br. 26/11, 12/12, 126/12 i 57/15), odnosno suci Državnom sudbenom vijeću sukladno članku 87. Zakona o Državnom sudbenom vijeću (Narodne novine, br. 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15 i 67/18).

Sama provjera istinitosti podataka imovine navedene u izvješću o imovinskom stanju dužnosnika već se provodi kroz postojeće procedure unutar nadležnosti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, odnosno sudaca unutar nadležnosti Državnog sudbenog vijeća u suradnji s drugim nadležnim tijelima javne vlasti.

S obzirom na to da ovaj Prijedlog zakona nije uzeo u obzir već utvrđene kanale prikupljanja i provjere podataka o imovini dužnosnika, potrebno je dodatno razmotriti i uskladiti odredbe Prijedloga zakona s odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa i Zakona o Državnom sudbenom vijeću.

Nadalje, Zakonom o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16 i 106/18; u daljnjem tekstu: Zakon) propisano je utvrđivanje drugog dohotka po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena te je tako člankom 76. Zakona propisano da se drugim dohotkom smatra primitak utvrđen kao razlika između vrijednosti stečene imovine i značajnih izdataka učinjenih osobito za luksuz, zabavu i razonodu s jedne strane (u daljnjem tekstu: stečena imovina) i dokazane visine sredstava za njezino stjecanje i stjecanje tih izdataka s druge strane.

Utvrđivanje poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena propisano je člankom 78. Zakona u skladu s kojim porez na dohodak od drugog dohotka iz članka 76. Zakona obračunava Ministarstvo financija, Porezna uprava po stopi od 36 % te se obračunani porez na dohodak uvećava za 50 %. O utvrđenom i obračunanom porezu Ministarstvo financija, Porezna uprava donosi porezno rješenje, a porezni obveznik kojem je utvrđen i obračunan drugi dohodak obvezan je isti uplatiti u roku od 15 dana od dana dostave poreznog rješenja.

Člancima 88. i 89. Zakona propisana je usporedba podataka i prikupljanje podataka bitnih za oporezivanje.

Člankom 88. stavcima 1. i 2. Zakona propisano je da je radi pravilnog utvrđivanja obveze poreza na dohodak i drugih poreza, Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna tijekom poreznog razdoblja uspoređivati podatke o fizičkim osobama kojima raspolaže te na temelju uspoređenih podataka prikupiti ostale podatke bitne za oporezivanje. Usporedbu podataka Ministarstvo financija, Porezna uprava provodi na temelju svih podataka o ostvarenom dohotku iz članka 5. Zakona, ostvarenih primitaka koji se ne smatraju dohotkom iz članka 8. Zakona, a i drugih neoporezivih primitka i tražbina te podataka o nabavljenoj nepokretnoj, pokretnoj i drugoj imovini te drugim izdacima fizičkih osoba i njihovim obvezama tijekom poreznog razdoblja. Usporedbu obavlja na temelju podataka s kojima raspolaže, podataka koje priopći porezni obveznik i podataka iz drugih izvora. Sukladno stavku 3. toga članka, ako Ministarstvo financija, Porezna uprava u tijeku prikupljanja podataka i njihove usporedbe utvrdi da izvori za imovinu fizičkih osoba nisu dokazani, utvrdit će po toj osnovi drugi dohodak u skladu s člankom 76. Zakona. Za svrhe iz stavaka 1. i 2. toga članka Ministarstvo financija, Porezna uprava obvezna je ustrojiti evidencije o imovini poreznih obveznika na temelju podataka iz svojih evidencija, evidencija tijela državne uprave i evidencija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sukladno članku 89. Zakona podatke o poreznim obveznicima prikupljene na temelju odredaba Zakona i podatke prikupljene kroz ostale porezne postupke Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je međusobno uspoređivati. Radi usporedbe podataka Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je prikupiti javno dostupne podatke o poreznim obveznicima, kao i podatke o imovini dostupne kroz sustave za razmjenu podataka između nadležnih institucija i Ministarstva financija, Porezne uprave. Ako usporedba podataka pokazuje znatna odstupanja između uobičajenih primitaka poreznih obveznika i nastalih izdataka za nabavljenu imovinu i utrošena sredstva za potrošnju, Ministarstvo financija, Porezna uprava će kroz postupak provjere pozvati poreznog obveznika da popuni obrazac Izjava fizičke osobe o izvorima stjecanja imovine, propisan odredbama posebnog propisa. U provedbi postupka provjere podataka Ministarstvo financija, Porezna uprava je ovlaštena tražiti i razmjenjivati podatke s drugim javnopravnim tijelima te tražiti podatke od drugih osoba sukladno odredbama posebnog propisa. Ako u postupku provjere podataka porezni obveznik dostavi vjerodostojnu dokumentaciju kojom dokazuje izvore sredstava, Ministarstvo financija, Porezna uprava će navedene podatke pridružiti već poznatim podacima za poreznog obveznika. Iznimno od stavka 5. toga članka, ako se porezni obveznik ne odazove pozivu ili ne dostavi vjerodostojnu dokumentaciju, Ministarstvo financija, Porezna uprava će u roku od 60 dana putem ovlaštenih osoba pokrenuti postupak utvrđivanja drugog dohotka iz članka 76. Zakona. Na temelju okončanih postupaka, Ministarstvo financija, Porezna uprava će ustrojiti stanje imovine za tog poreznog obveznika na određeni dan. Postupak pokrenut na temelju stavaka 5. i 6. toga članka provodi se za imovinu stečenu u rokovima zastare propisane zakonom kojim je uređen opći porezni postupak. Izvori i iznosi sredstava kojima se dokazuje vrijednost stečene imovine moraju se temeljiti na vjerodostojnim ispravama, u protivnom ih Ministarstvo financija, Porezna uprava nije dužna prihvatiti valjanim. Ako porezni obveznik kao vjerodostojne isprave dostavlja isprave iz razdoblja koja su izvan rokova zastare, iste se mogu prihvatiti ako se iz svih objektivnih okolnosti može utvrditi njihova vjerodostojnost.

Uvođenje osobnog identifikacijskog broja (OIB) kao jedinstvenog identifikatora osoba bio je preduvjet za uspostavljanje informatičke razmjene podataka između službenih evidencija javnopravnih tijela. S obzirom na to da se radi o jedinstvenoj

oznaci osobe to je stvorilo preduvjet za informatizaciju cijele državne uprave. Informatizirana državna uprava omogućava pravovremenu razmjenu informacija potrebnih za pravodobnu i dosljednu provedbu upravnih, poreznih i kaznenih postupaka u nadležnim tijelima državne uprave.

Ministarstvo financija, Porezna uprava kontinuirano prikuplja i analizira podatke o primicima fizičkih osoba te prati promet s ciljem ispravnog utvrđivanja svih činjenica bitnih za oporezivanje, odnosno s ciljem otkrivanja neprijavljenog dohotka, te u konačnici pravilnog utvrđivanja porezne obveze.

Dakle, važećim propisima propisano je ispitivanje porijekla imovine fizičkih osoba na gore opisani način, te je isto redovna djelatnost Ministarstva financija, Porezne uprave u postupcima utvrđivanja porezne obveze.

U Prijedlogu zakona, člankom 14. propisano je da se u postupku ispitivanja porijekla imovine ne primjenjuje bankarska tajna. Člankom 114. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 115/16 i 106/18) propisano je da su banke dužne Ministarstvu financija dostavljati podatke o prometu svih kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i građana, uključivo i podatke o prometu tekućih računa i štednih uloga, odnosno pojam bankarske tajne ne primjenjuje se na postupke koje vodi Ministarstvo financija.

Nadalje, u članku 17. Prijedloga zakona propisano je da se u slučaju utvrđivanja nerazmjera između imovine i prihoda pokreće postupak oduzimanja nezakonito stečene imovine. Pojam „oduzimanje imovine“ ne postoji u poreznom postupku nego se, ako nije prijavljen neki oblik dohotka, utvrđuje porez.

Ukoliko bi do nerazmjera imovine i prihoda došlo počinjenjem nekog od kaznenih djela iz kataloga Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18), a kojim bi počinjenjem bila ostvarena imovinska korist iz članka 87. Kaznenog zakona, ista bi bila oduzeta temeljem Kaznenog zakona koji propisuje uvjete i način oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom općenito (članak 77. Kaznenog zakona), kao i prošireno oduzimanje imovinske koristi od kaznenih djela za koje je nadležan Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (članak 78. Kaznenog zakona).

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Zdravka Marića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija, Zdravka Zrинуšića, državnog tajnika u Ministarstvu financija i Božidara Kutlešu, pomoćnika ministra financija - ravnatelja Porezne uprave.

 PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković